

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen 2020-03-24
Fedja Serhatlic, Alva Miah

Arbetsmarknadsnämnden

Ändrad hantering av tillfälliga boendelösningar kopplad till arbetsmarknadsnämndens verksamhet

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag om nyttjande av befintligt boendebestand (inklusive transitboenden) som tillfälligt boende för akut hemlösa personer, samt förslag om fem årsarbetare på heltid för tillsyn på boenden.
2. Arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens förslag om två årsarbetare på heltid för utredning och uppföljning.
3. Arbetsmarknadsnämnden godkänner en förlängning av avtal med vandrарhemmet TeoTess från och med 2020-09-01 till och med 2021-08-31.
4. Den ekonomiska uppföljningen sker under 2020 månadsvis för att sedan anpassas efter behov.

Ärende

Helt hemlösa personer som själva inte kunnat lösa sin boendesituation har efter individuell prövning företrädesvis beviljats ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende på vandrарhem och i vissa fall även hotell. Om individen har haft egna inkomster har det ekonomiska biståndet till tillfälligt boende reglerats därefter. Perioden 2018-2019 har snittkostnaden per år för ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende uppgått till cirka 9,6 miljoner kr.

Social- och omsorgsnämnden förfogar över ett boendebestand för att hantera nämndens lagstadgade bosociala ansvar. Social- och omsorgsförvaltningen har tagit fram en plan för att minska vakansgraden och mer kostnadseffektivt nyttja boendebeståndet och samtidigt på ett bättre sätt tillgodose behovet av boende för personer i hemlöshet.

Enligt planen ska akut hemlösa personer, efter individuell prövning, företrädesvis erbjudas tillfälligt boende inom tillgängligt boendebestand. Den uppskattade årliga kostnaden för nyttjande av det tillgängliga boendebeståndet för akut hemlösa personer (inklusive personalkostnader för fem årsarbetare på heltid för tillsyn på boenden) har bedömts till cirka 6,71 miljoner kronor.

Ekonomiskt bistånd till boende utanför det tillgängliga boendebeståndet, på vandrarhem, beviljas endast i undantagsfall samt under begränsad tid. Förvaltningen föreslår att det befintliga ramavtalet för upphandling med vandrarhemmet TeoTess förlängs från och med 2020-09-01 till och med 2021-08-31. Det förekommer ingen kostnad för förlängning av avtalet.

Förvaltningen föreslår även att två årsarbetare på heltid tillsätts för utredning och uppföljning av boendesituationen för akut hemlösa personer som beviljas bistånd till tillfälligt boende. Den årliga kostnaden för två årsarbetare på heltid för utredning och uppföljning bedöms till 1,26 miljoner kronor (enligt 2020 års personalkostnader).

Den totala uppskattade årliga kostnaden för förvaltningens förslag till ändrad hantering av tillfälliga boendelösningar (nyttjande av tillgängligt boendebestånd som boendelösning för tillfälligt boende, fem årsarbetare på heltid för tillsyn samt två årsarbetare på heltid för utredning och uppföljning) har bedömts till 7,97 miljoner kronor.

Förvaltningens förslag bedöms därmed vara mer kostnadseffektiv i jämförelse med snittkostnaden per år för ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende för perioden 2018-2019, 9,6 miljoner kr. Förslaget bedöms dessutom som kostnadseffektivt även om det skulle tillkomma en viss utökning av kostnader ifall vandrarhem används som undantagslösning i vissa enskilda fall. Det är värt att notera att förvaltningens förslag omfattar kvalitativa insatser som inte har erbjudits sedan tidigare.

Förvaltningen föreslår att den ändrade hanteringen av tillfälliga boendelösningar börjar från och med september 2020. Detta med anledning av pågående omorganisering på Social- och omsorgsförvaltningen.

Beslutsunderlag
Förslag till ändrad hantering av tillfälliga boendelösningar (april-20).docx

Bakgrund

Den långvarigt komplexa situationen på bostadsmarknaden har på senare år tvingat helt nya grupper att söka sig till socialtjänsten för att få en bostad. Det finns inga bestämmelser i socialtjänstlagen som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av socialtjänsten. Socialtjänstens ansvar kan handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning. I särskilda fall kan socialtjänsten vara skyldig att tillhandahålla en bostad som bistånd. I en akut situation eller när ett lämpligt boende inte kan erbjudas den biståndssökande för en rimlig kostnad kan även boende på härbärge godtas under en övergångsperiod.

En kartläggning utifrån bosociala behov har genomförts på Social- och omsorgsförvaltningen och visar på följande målgrupper:

- Personer med beroende- och missbruksproblematik ibland kombinerat med samsjuklighet
- Personer med psykosocial problematik (psykisk ohälsa/funktionsvariationer)
- Personer som är i behov av boende direkt efter ett avtjänat fängelsestraff eller behandling
- Våldsutsatta personer med eller utan barn, med eller utan skyddsbehov
- Personer med ekonomiska svårigheter
- Allmänt bostadslösa personer, plötsligt utslängda, saknar nätverk och resurser
- Nyanlända (ej kommunanvisade): f.d. ensamkommande barn- och ungdomar, egenbosatta, anknytningsfamiljer

Helt hemlösa personer som själva inte kunnat lösa sin boendesituation har efter individuell prövning företrädesvis beviljats ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende på vandrarhem och i vissa fall även hotell. Om individen har haft egna inkomster har det ekonomiska biståndet till tillfälligt boende reglerats därefter. Perioden 2018-2019 har snittkostnaden per år för ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende uppgått till cirka 9,6 miljoner kr.

Social- och omsorgsnämnden förfogar över ett boendebestånd för att hantera nämndens lagstadgade bosociala ansvar. Sett till det totala behovet finns det ett överskott av boendeplatser. I boendebeståndet finns även omotiverat hög vakansgrad som i januari 2020 uppmäts till 16,9%. Vakanserna finns till stor del i boendeformer av tidsbegränsad karaktär och där hyresavtalstiden har lång uppsägningstid. Det innebär möjlighet att nyttja redan förhyrda och tillgängliga boenden så länge förhyrningstiden pågår. Förvaltningens analys visar på att det generellt råder en brist på boenden för personer med beroende- och missbruksproblematik.

Förvaltningen har därför tagit fram en övergripande plan på åtgärder som ska leda till effektivare nyttjande av tillgängligt boendebestånd. Förslag på åtgärder innefattar avveckling av boenden, omflyttning av målgrupper och

omdisponering inom boendebeståndet samt ändrad metod avseende akuta boendeinsatser. Effektivt nyttjande av boendebeståndet förutsätter avveckling av boenden som inte behövs och där hyreskontraktet så tillåter. Totalt omfattar förvaltningens plan en avveckling på cirka 12 % av förhyrt bestånd. Målet är minskning av vakansgrad med minst 5-7% enheter under en två års period.

Förvaltningen föreslår följande ändrade hantering av tillfälliga boendelösningar som berör arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde:

- Akut hemlösa personer (ensamstående eller par, barnfamiljer och personer med aktiv missbruksproblematik) erbjuds boenden inom ramen för det tillgängliga boendebeståndet, där en av boendeformerna är transitboenden.
- Fem årsarbetare på heltid tillsätts för tillsyn av akut hemlösa personer som bor på transitboenden inom ramen för det tillgängliga boendebeståndet (på Linköpings Arena). Dessa årsarbetare för tillsyn med fokus på trygghetsarbete och efterlevnad av trivselregler kommer att finnas dygnet runt alla dagar på året.

Att använda sig av transitboenden på Linköpings Arena innebär klustring av olika målgrupper. Med anledning av att boendeformen är av akut och tidsbegränsad karaktär kommer in- och utflyttningsfrekvensen att vara hög. Förvaltningen bedömer att en välfungerande verksamhet ställer krav på en hög grad av trygghet och trivsel för de boende liksom kringliggande verksamheter. Enligt förvaltningens bedömning är 5 årsarbetare nödvändiga för att bemöta behovet av trygghet och trivsel. Några exempel på arbetsuppgifter är att tillse att in- och utflyttning fungerar på ett smidigt sätt, nyckelhantering, besiktning i boendet, översyn av skötsamhet i boendet, sophantering, möblering- och inredning, städning, avhysning av obehöriga, att motverka gängbildning bland boende.

- Två årsarbetare på heltid tillsätts för utredning och uppföljning av boendesituationen för akut hemlösa personer som beviljas bistånd till tillfälligt boende. Årsarbetare för utredning och uppföljning är nödvändiga kvalitativa insatser för att på lång sikt sänka kostnader för ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende genom att exempelvis ge stöd till akut hemlösa personer att hitta eget boende.

Socialtjänstlagen ställer krav på att individen ska ha gjort allt i sin makt för att lösa sin boendesituation för att vara aktuell för bistånd i form av boende. Det kan finnas en passivitet hos individer som idag får ekonomiskt bistånd till boende på vandrarhem eller annan tillfällig boendelösning, för att befintliga resurser inte är tillräckliga för mer omfattande uppföljningar av boendesituationen. Förvaltningen bedömer

att risken kan finnas att transitboendena, som är moderna hotell-lägenheter, kan upplevas som mer långsiktiga lösningar och minska individens incitament att på egen kraft skaffa eget boende. Enligt förvaltningens bedömning är tillsättning av 2 årsarbetare nödvändiga för att bemöta behovet av utredning och uppföljning. Det primära målet med resurser för utredning och uppföljning är att förkorta tiden i transitboende och stötta individen på resan mot självständig etablering på ordinarie bostadsmarknaden. Utredningen och uppföljningen utgår från bakomliggande orsakerna till hemlöshetsituationen, fokuserar på motiverande insatser och coaching kring allmänt god hyressed samt ett aktivt sökande efter egen bostad.

- Ekonomiskt bistånd till boende utanför det tillgängliga boendebeståndet, på vandrarhem, beviljas endast i undantagsfall samt under begränsad tid. Förvaltningen har ett ramavtal med vandrarhemmet TeoTess Logiservice AB avseende vandrarhemsplatser för tillfälligt boende. Förvaltningen föreslår att det befintliga ramavtalet för upphandling med vandrarhemmet TeoTess förlängs från och med 2020-09-01 till och med 2021-08-31. Det förekommer ingen kostnad för förlängning av avtalet.

Avtalet ger förvaltningen möjlighet att boka vandrarhemsplatser för tillfälligt boende för individer som själva inte kan lösa sin boendesituation, och där förvaltningen för stunden inte kan erbjuda boende inom ramen för det tillgängliga boendebeståndet. Ersättning till leverantör utgår endast då platserna avropas. En förlängning av avtalet ger förvaltningen större möjlighet, att i undantagsfall och då situationen så kräver, uppfylla sitt lagstadgade åtagande att lämna bistånd i form av tillfälligt boende.

Förvaltningen föreslår att den ändrade hanteringen av tillfälliga boendelösningar börjar från och med september 2020. Detta med anledning av pågående omorganisering på Social- och omsorgsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Den uppskattade årliga kostnaden för nyttjande av det tillgängliga boendebeståndet som tillfälligt boende för akut hemlösa personer (exklusive kostnad för fem årsarbetare på heltid för tillsyn på boenden) har bedömts till cirka 4,37 miljoner kronor.

Utav de 4,37 miljoner kronor i årlig kostnad för nyttjande av det tillgängliga boendebeståndet är en av boendeformerna transitboendena. Den fasta årskostnaden för nyttjande av transitboenden som boendeinsats är 2,89 miljoner kronor. Social- och omsorgsnämnden fakturerar arbetsmarknadsnämnden månadsvis för skillnaden mellan hyreskostnad och faktisk hyresintäkt, dvs. tomhyrorna för de tillgängliga transitboendena som

inte nyttjas. Resterande hyror bekostas av de akut hemlösa personerna, antingen genom att ansöka om ekonomiskt bistånd, eller genom egna inkomster i de fall de finns.

Den årliga kostnaden för fem årsarbetare på heltid för tillsyn bedöms till 2,34 miljoner kronor (enligt 2020 års personalkostnader).

Den uppskattade årliga kostnaden för nyttjande av det tillgängliga boendebeståndet för akut hemlösa personer inklusive kostnad för fem årsarbetare på heltid för tillsyn på boenden har bedömts till cirka 6,71 miljoner kronor.

Den årliga kostnaden för två årsarbetare på heltid för utredning och uppföljning bedöms till 1,26 miljoner kronor (enligt 2020 års personalkostnader).

Den totala uppskattade årliga kostnaden för förvaltningens förslag till ändrad hantering av tillfälliga boendelösningar (nyttjande av tillgängligt boendebestånd som boendelösning för tillfälligt boende, fem årsarbetare på heltid för tillsyn samt två årsarbetare på heltid för utredning och uppföljning) har bedömts till 7,97 miljoner kronor.

Förvaltningens förslag bedöms därmed vara mer kostnadseffektiv i jämförelse med snittkostnaden per år för ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende för perioden 2018-2019, 9,6 miljoner kr. Förslaget bedöms dessutom som kostnadseffektivt även om det skulle tillkomma en viss utökning av kostnader ifall vandrarhem används som undantagslösning i vissa enskilda fall. Det är värt att notera att förvaltningens förslag omfattar kvalitativa insatser som inte har erbjudits sedan tidigare.

Tabell 1. Sammanställning av kostnader enligt förvaltningens förslag

	<i>Kostnad/år</i>
Nyttjande av tillgängligt boendebestånd (inkl. transitboenden)	4,37 miljoner kr <i>Obs! Uppskattad kostnad</i>
5 årsarbetare för tillsyn på boenden	2,34 miljoner kr
2 årsarbetare för utredning och uppföljning	1,26 miljoner kr
Total uppskattad kostnad	7,97 miljoner kr

Kommunal mål

Ärendet relaterar till kommunfullmäktiges övergripande mål om kostnadseffektiv verksamhet, hållbar ekonomi samt effektiva och hållbara arbetsmetoder.

Samråd

Samråd har skett mellan Social- och omsorgsförvaltningen och Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Uppföljning och utvärdering

Utvärdering av kvalitén och avtal följs upp inom ramen för Social- och omsorgsförvaltningens fastställda struktur för kvalitetsuppföljning.

Den ekonomiska uppföljningen sker under 2020 månadsvis för att sedan anpassas efter behov.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Ärendet har medfört information enligt 19 §.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till
Social- och omsorgsnämnden
Social- och omsorgsförvaltningen,
ekonom Jacob Nordh